

Boendeplan – för sociala ändamål

2026 – 2030 med utblick mot 2035

Socialnämnden

Dnr 25SON163, 2025-11-24

Boendeplan

- för sociala ändamål

2026 - 2030 med utblick mot 2035

Socialnämnden

Välfärd Gävle, utveckling och stöd

www.gavle.se

Innehåll

1.	Sammanfattning	4
2.	Bakgrund	5
2.1.	Definitioner	6
3.	Bestånd och behov av bostadssociala lägenheter	8
3.1	Övergångslägenhet	9
3.2	Försökslägenhet	10
3.3	Jourlägenhet	10
4.	Övergångslägenhet - Bostad Först	11
5.	Stödboende och Hem för vård och boende (HVB)	13
5.1.	Stödboende för ensamkommande barn - EKB	13
5.2.	Stödboende för vuxna med missbruksproblematik	13
5.3.	Hem för vård och boende (HVB)	15
6.	Tillsynsboende	16
7.	Boende på Björkegrenska och Kristinelundgården	17
8.	Skyddat boende	19
9.	Härbärge	19
10.	Utredning för insatser mot hemlöshet	20

1. Sammanfattning

Välfärd Gävles *Boendeplan för sociala ändamål 2026–2030*, med utblick mot 2035, behandlas och fastställs av Socialnämnden inom ramen för nämndens ansvarsområden. Planen beskriver nuläge, behov och inriktning för de boendeinsatser som omfattas av socialtjänstens uppdrag samt identifierar kommande utmaningar och utvecklingsbehov.

Gävle kommun ska verka för att stärka grupper som har svårigheter att etablera sig på bostadsmarknaden och skapa förutsättningar för att fler ska kunna få en egen bostad. Arbetet utgör en central del av kommunens övergripande strategi för att förebygga och motverka hemlöshet. Samtliga enheter inom Välfärd Gävle, under Socialnämndens ansvar, har ett gemensamt uppdrag att bidra till detta arbete utifrån respektive verksamhetsområde.

Inom området Vuxna utreds och beslutas kommunens boendeinsatser vid följande enheter:

- **Utredningsenhet boende** – utreder och beslutar om bistånd till boende och akutboende för tillfälligt bostadslösa barnfamiljer.
- **Utredningsenhet vuxen** – utreder och beslutar om insatser för personer med missbruks- eller beroendeproblematik eller annan social utsatthet.
- **Våld i nära relationer** – utreder behov och erbjuder stöd till vuxna och barn som utsatts för våld i nära relationer eller hedersrelaterat våld.

Socialtjänstens ansvar omfattar inte behov som uppstår till följd av allmän bostadsbrist. Det är i första hand den enskildes ansvar att ordna sin boendesituation. Endast i undantagsfall har socialtjänsten skyldighet att tillhandahålla boendeinsatser.

Boendeplanen fastställer behovet av bostäder och lokaler utifrån verksamheternas behov av platser för boende och stöd. Planen ska fungera som ett vägledande dokument för planering, investeringar och samverkan mellan kommunens verksamheter samt externa samarbetspartners.

Behovet redovisas utifrån följande målgrupper och boendeformer:

- Hem för vård och boende (HVB) och skyddat boende
- Bostadssociala lägenheter (övergångskontrakt: bostad först & försökslägenhet)
- Boende på Björkegrenska
- Stödboende
- Tillsynsboende
- Härbärg
- Jourlägenheter

Planen visar i nuläget en relativ balans mellan tillgång och behov av boenden för sociala ändamål under perioden 2026–2035. Samtidigt pågår en utredning inom Välfärd Gävle med fokus på dessa boendeformer, vars resultat kan påverka det framtida behovet.

2. Bakgrund

Kommunerna ansvarar för att det finns bostäder till invånarna i den egna kommunen och ska planera bostadsförsörjningen utifrån kommunens framtagna riktlinjer.

Riktlinjerna syftar till att skapa förutsättningar för alla i kommunen att leva i goda bostäder.

Riktlinjerna ska också främja att kommunen förbereder och genomför ändamålsenliga åtgärder för bostadsförsörjningen.

Reglerna i socialtjänstlagen, SoL, innebär att var och en i första hand är skyldig att försörja sig själv och sin familj inom ramen för sin förmåga.

I detta ingår också ansvar för att ordna bostad, vilket innebär att den bostadslöse själv får söka bostad via bostadsförmedling, bostadsföretag, andrahandsförmedlingar eller på annat sätt försöka ordna sin bostadssituation. Föräldrar har huvudansvaret för att säkerställa nödvändiga levnadsvillkor för sina barn och ansvarar för att barnens behov och rättigheter blir tillgodosedda.

Socialtjänstlagen omfattar alla som vistas i en kommun och reglerar kommunens skyldigheter att erbjuda stöd och hjälp. Socialtjänstlagens 11 kap 1 § reglerar rätten till insatser via socialtjänsten, vilket kan omfatta insatser till personer som söker hjälp med boende. Socialtjänsten i en kommun omfattas även av skyldigheten att ingripa till skydd för enskilda personer. Socialtjänstens ansvar kan handla om att bistå med olika former av akuta och mer långsiktiga boendelösningar utifrån individuella behov och efter biståndsbedömning.

För vissa grupper har kommunen ett särskilt ansvar att tillhandahålla boenden. Det handlar om vissa äldre personer, vissa personer med funktionsnedsättning och vissa nyanlända som fått uppehållstillstånd. Inom Valfärd Gävle finns inga egenägda boenden i egen regi. Istället hyr verksamheten bostäder genom förstahandskontrakt hos både allmännyttiga och privata hyresvärdar och upplåter dem därefter genom andrahandskontrakt till dem som beviljats insats.

En behovsanalys utifrån socialnämndens behov är komplex.

Att räkna på socialnämndens behov är en utmaning då det finns många faktorer som påverkar behovsbilden. I den här planen utgör, historiken avseende antalet beviljade beslut tidigare år och kontor myndighets gemensamma/totala uppskattning av framtida behov, grunden för bedömningen. I analysen så vägs också tillgängliga resurser för stöd i boendet in, samt vilka andra insatser som nämnden kan erbjuda.

2.1. Definitioner

- **Övergångslägenhet** - Övergångslägenheter kallas de lägenheter, där kommunen är förstahandshyresgäst och som kommunen upplåter vidare genom andrahandshyresavtal. Dessa lägenheter upplåtes till de som har rätt till bistånd i form av en bostad enligt 11 kap. 1 § SoL, människor som är helt bostadslösa och har speciella svårigheter, se redogörelse under punkten 3 nedan. I de fall som bistånd till boende beviljas enligt 11 kap. 1–2 §§ SoL gäller samma handläggning vad gäller deltagarna i Bostad Först.
- **Försökslägenhet** - Försökslägenheter kallas de lägenheter, där kommunen är förstahandshyresgäst och som kommunen upplåter vidare genom andrahandshyresavtal. Dessa lägenheter upplåtes till de som har rätt till bistånd i form av en bostad enligt 11 kap. 1 § SoL (människor som är helt bostadslösa och har speciella svårigheter), och till människor med en sammansatt social problematik i ett utslussningsskede. Det handlar om tidsbegränsade biståndsbeslut som verkställs genom tidsbegränsade hyresavtal. Dessa lägenheter är möblerade. Det finns ingen möjlighet för hyresgästen att få ta över kontraktet på en försökslägenhet.
- **Jourlägenhet** – I första hand för korta placeringar till för våldsärenden. Ingen hyra/avgift tas ut för boendet. Nämnden har jourlägenheter, fördelat på de olika verksamheterna. Det handlar om tidsbegränsade biståndsbeslut.
- **Bostad Först** – en särskild insats som riktas till långvarigt hemlösa med en psykisk- och/eller missbruksproblematik. För en övergångslägenhet är kommunen förstahandshyresgäst och kommunen upplåter lägenheten vidare genom andrahandshyresavtal. Dessa lägenheter upplåtes till de som har rätt till bistånd i form av en bostad (människor som är helt bostadslösa och har speciella svårigheter), och till de människor med en sammansatt social problematik som befinner sig längst bort från bostadsmarknaden. Det handlar om tidsbegränsade biståndsbeslut som verkställs genom tidsbegränsade hyresavtal. Lägenheterna är omöblerade. För denna målgrupp inom ramen för Bostad Först ska boendet vara mer stadigvarande. Deltagaren ska kunna ta över förstahandsavtalet.
- **Stödboende för barn - EKB** – en mindre ingripande, och mer självständig form av boendeinsats för ensamkommande barn (från 16 år).
- **Stödboende för vuxna med missbruksproblematik** – en insats som syftar till att ge stöd till att bibehålla nykterhet och att komma vidare till ett eget boende. Hemstagården (för män) och Nova (för kvinnor)
- **Tillsynsboende** – Inget krav på nykterhet. Stallgatan (för män och kvinnor).

- **Boende på Björkegrenska** - är ett kommunalt boende som beviljas i första hand till hemlösa barnfamiljer utan tilldelning av ett kontrakt. Ett boende på Björkegrenska kan beviljas hemlösa barnfamiljer även i en akut situation. En barnfamilj kan också utan att ha varit i nöd ansöka om att få en plats på Björkegrenska. Klienten betalar dygnsavgift enligt socialtjänstlagen. Även ensamstående vuxna kan få boende på Björkegrenska, dock inte i ett akut läge, utan efter utredning och bedömning.
- **Skyddat boende** – boende som tillhandahåller platser för heldygnsvistelse avsedda för personer som behöver insatser i form av skydd mot hot, våld eller andra övergrepp tillsammans med andra relevanta insatser. Skyddat boende erbjuds även av exempelvis kvinnojourer, utan beslut från socialnämnden. Skyddat boende köps in på ramavtal.
- **Härbärke** - en tillfällig (natt till natt) övernattningslokal för bostadslösa. Boende på härbärgen kräver inget biståndsbeslut.
- **Hem för vård och boende (HVB)** – en insats som bedriver behandling eller är inriktad på vård, stöd eller fostran. Samtliga HVB är i extern regi.

3. Bestånd och behov av bostadssociala lägenheter

Bostadssociala kontrakt är ett andrahandskontrakt där Valfärd Gävle är förstahandshyresgäst. Den enskilde kan ha rätt till bistånd för boende då denne är helt bostadslös och har speciella svårigheter att tillgodose sitt behov av bostad själv. Utifrån dessa kriterier görs en individuell bedömning. Utredningsenhet boende har 11 försökslägenheter och 1 jourlägenheter. Enheten för våld i nära relation - har 10 jourlägenheter och Utredningsenhet vuxen - har 12 lägenheter

Bostad Först är de som ansöker om både stöd och boende och får en övergångslägenhet som kan, när det fungerar bra, ta över samma lägenhet, med ett eget hyresavtal.

När projektet blivit mer etablerat, så kommer det vara enklare att se hur många deltagare som det kommer att röra sig om framåt.

Övergångslägenhet (hyrs ut omöblerade)

	2021	2022	2023	2024	2025
Totalt	435	278	154	110	59
Förändring (+/-)	-7%	-36%	-45%	-7%	-46,4%
Nya beslut	52	9	1	7	7
Eget kontrakt		78	72	51	32

Försökslägenhet

– korttidskontrakt 1 vecka i taget med 1 dygns uppsägningstid (Möblerade LGH)

	2021	2022	2023	2024	2025
Totalt	15	3	5	10	11
Förändring (+/-) lägenheter	+5	-12	+7	+5	+1

Jourlägenhet

	2021	2022	2023	2024	2025
Totalt	19	11	9	15	23

3.1 Övergångslägenhet

32 klienter som har haft långvarigt pågående övergångsavtal har fram till oktober 2025 fått eget avtal.

Hos privata hyresvärdar har vi 37 lägenheter upp delat på HSB 1 övergångslägenheter, Heimstaden 10 övergångslägenheter och 1 försökslägenhet, Svea fastigheter 13 lägenheter och Balder 12 lägenheter. Resterande 33 lägenheter från Gavlegårdarna fördelar sig på 23 övergångslägenheter och 10 försökslägenheter.

Det totala antalet övergångslägenheter har minskat från 110 lägenheter i augusti 2024, ner till 59 lägenheter i augusti 2025. Det är en minskning med ca 46,4 procent. Av dess kvarstår än så länge 45 äldre övergångsavtal.

Behov

Antalet övergångslägenheter har under de senaste åren minskat till följd av att det gjorts mer omfattande utredningsarbete kombinerat med ett reducerat antal gynnande beslut. Långvarigt pågående kontrakt på övergångslägenheter har avslutats då klienten erhållit eget avtal.

Utredningsenhet Boende hjälper och vägleder människor till ett självständigt liv och ett stöd för eget boende och utreder även om det finns rätt till bistånd till boende.

Vi har klienter som har övergångsavtal hos privata hyresvärdar då Gavlegårdarna tidigare har ägt fastigheterna och hyresgästerna följt med när fastigheten bytt ägare. Det finns inte något samverkansavtal med något privat fastighetsägare förutom Heimstaden.

Övergångslägenheter bedöms fortsatt minska framöver, om än i mindre takt än det hittills gjort. Valfärd Gävle kommer framåt också att arbeta i annan form med övergångslägenheter – mot fler klienter i Bostad Först och Försökslägenheter.

3.2 Försökslägenhet

En försökslägenhet är en tillfällig bostad som hyrs ut i andra hand till personer med komplexa sociala svårigheter. Boendet bygger på ett tidsbegränsat bostadsbeslut som motsvaras av ett lika tidsbegränsat hyresavtal. Socialnämnden hyr ut lägenheten i andra hand genom ett tidsbestämt kontrakt som vanligtvis gäller en vecka åt gången. Avtalet kan förlängas vecka för vecka, så länge ingen uppsägning sker. Det längsta möjliga hyresförhållandet är 23 månader i följd. Ingen person får alltså bo längre än sammanlagt 23 månader i en försökslägenhet. Eftersom hyresperioden är kortare än två år omfattas inte hyresgästen av något besittningsskydd. Lägenheterna hyrs ut fullt möblerade. Efter att hyresperioden upphört finns ingen möjlighet för den enskilde att överta kontraktet. Hyresvärden är Gävle kommun, vilket innebär att klienten inte har någon direkt rättslig relation till den ursprungliga fastighetsägaren. Kommunen ansvarar för hyresförhållandet i enlighet med 12 kap. jordabalken (hyreslagen). Totalt disponerar socialnämnden 11 försökslägenheter.

Behov

Det bedöms finnas ett ökat behov av försökslägenheter åren framöver – dessa lägenheter tillhandahålls av AB Gavlegårdarna, från deras ordinarie bostadsbestånd. Dialog förs även med andra hyresvärdar för att utöka beståndet. Det finns en problematik i att de klienter som har skulder till Gavlegårdarna idag inte har någon möjlighet att få bostad genom dom och vi har ingen annan hyresvärd i nuläget som vi kan få hyreslägenheter igenom.

3.3 Jourlägenhet

Välfärd Gävle står som hyresgäst för jourlägenheter som ligger utspridda över kommunen. Socialnämnden har i april 2025 tillgång till 24 jourlägenheter för barnfamiljer och personer utsatta för våld i nära relation. Socialnämnden ansvarar för utrustningen i jourlägenheter. Ingen kostnad/egenavgift utgår för den enskilde i boende i jourlägenhet idag.

Utredningsenhet boende har 1 jourlägenhet.

Enheten för Våld i nära relationer har 10 lägenheter till sitt förfogande.

Utredningsenhet vuxen nyttjar 12 jourlägenhet varav det utgår en egenavgift.

Behov

Behovet har ökat det senaste året för Utredningsenhet vuxen som ökat sitt behov med 9 lägenheter för att möjliggöra hemtagning. Prognosen framåt tyder dock på att behovet täcks med nuvarande antalet jourlägenheter men viktigt att det vid förändrat behov finns möjlighet att skala upp antalet lägenheter.

4. Övergångslägenhet - Bostad Först

Bostad Först är tänkt som en modell där bostad erbjuds till långvarigt hemlösa med psykisk- och/eller missbruksproblematik. Boendet har inget krav på behandling, men de erbjuds ett stort stöd från boendevägledare. Boendeformen finns inte inom det ordinarie utbudet inom Valfärd Gävle idag, utan bedrivs i projektform, med stöd av statsbidrag.

Målgruppen för Bostad Först är människor med en mångårig eller upprepade missbruks- och hemlöshetsproblematik, samt en psykosocial problematik och någon form av stödbehov. Målgruppen har oftast svårt att komma in på arbetsmarknaden och erhålla en bostad på egen hand. Förutsättningen för att kunna erbjudas Bostad Först är att individen med stöd ska kunna sköta ett hyresavtal.

Målgruppen ska inte ha stora omvårdnadsbehov. De insatser som erbjuds idag från Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden och Omvårdnadsnämnden i form av serviceboende, gruppboende och särskilt boende för äldre är till för personer med stora omvårdnadsbehov.

Målgruppen för Bostad Först befinner sig längst bort från bostadsmarknaden. I målgruppen ingår således människor som kan ha olika former av missbruks-/beroendeproblematik och som därtill kan ha en psykisk sjukdom eller psykisk ohälsa. Biståndet är ett paket som inkluderar boende, vilket kompletteras med vägledning och stöd. Grundtanken med Bostad Först är att människor utifrån att de har ett tryggt boende själva kan ta makten över sina liv utan att biståndet i form av boende villkoras med krav på drogfrihet eller behandling. Biståndet är dock villkorat med ett återkallelseförbehåll som gör det möjligt att ompröva det gynnande beslutet till nackdel för den enskilde vid sådana ändrade förhållanden som innebär att biståndet till exempel av någon anledning inte längre är lämpligt och då det av någon anledning inte längre finns ett behov av det aktuella biståndet.

Bostad Först realiseras genom ett övergångskontrakt. Det är ett andrahandavtal som är tidsbestämt med en månad, dock med rätt till förlängning med en månad om uppsägning inte sker. Den maximala tiden för ett hyresförhållande som ett sådant andrahandshyresavtal kan komma att avse bör som utgångspunkt vara 23 månader. I undantagsfall kan förlängning medges under förutsättning av att en överenskommelse om avstående från besittningsskydd har godkänts av hyresnämnden.

Lägenheten hyrs ut omöblerad. Målet är att deltagaren ska ges en möjlighet att ta över hyresavtalet avseende dessa lägenheter, efter att hyresförhållandet enligt andrahandsavtalet har avslutats. Detta ankommer på fastighetsägaren att bestämma och är inget som Socialnämnden råder över. Deltagarens hyresvärd är kommunen (kommunen ansvarar som hyresvärd för deltagaren enligt 12 kap. jordabalken (hyreslagen). Det finns ingen rättslig relation mellan fastighetsägaren och deltagaren förrän det blir aktuellt för denne att ingå i ett eget förstahandskontrakt med fastighetsägaren.

Behov

Bostad Först öppnades för ansökningar i januari 2024. Intresset och antalet ansökningar var till en början lågt. Därför inleddes en uppsökande verksamhet varje vecka vid bland annat Hela Människan/Härbärgen och på andra platser där vi vet att bostadslösa kan finnas. Besöken pågår fortfarande och syftar till att informera och motivera till att ansöka om Bostad Först.

Många av de bostadslösa som vistas i Gävle är skrivna i andra kommuner och kommer därför inte i fråga för Bostad Först. Flera har också hyresskulder sedan tidigare hos Gavlegårdarna och har hittills inte kunnat få kontrakt hos dem utifrån gällande regler. Det förs dock en dialog med Gavlegårdarna gällande ändrade villkor för Bostad Först. Dialog pågår även med bostadsbolaget Heimstaden om fler lägenheter i deras bestånd, vilket skulle öka utbudet och möjligheterna att erbjuda Bostad Först.

Hittills har 4 personer fått erbjudande om bostad genom Bostad Först (augusti 2025). Målet var för 2025 är att fem personer skulle ha ett bostadskontrakt via Bostad Först.

Projekttiden är förlängd och löper även under hela 2026.

5. Stödboende och Hem för vård och boende (HVB)

Socialnämndens vårdinsatser syftar till att möjliggöra ett självständigt liv. Vårdinsatser kan ske i eget boende, familjehem, hem för vård och boende (HVB) eller i stödboende. Placeringstiderna varierar från korta jourplaceringar till uppväxtplaceringar.

5.1. Stödboende för ensamkommande barn - EKB

Stödboende för barn och unga 16–20 år är en placeringsform från Socialstyrelsen som trädde i kraft 1 januari 2016. Syftet är en mindre omfattande boendeinsats för barn och unga vars vårdbehov inte är så stort att det motiverar vård i en HVB placering.

Stödboende är en vanlig placeringsform för ensamkommande barn och unga i åldrarna 16–20 år. **Välfärd Gävle har idag inget stödboende för barn och unga**, utan är hänvisade till externa köp av plats.

Behov

Kommunerna ansvarar för mottagande av ensamkommande asylsökande barn och ungdomar och Migrationsverket anvisar vilken kommun som ansvarar för det individuella barnet. Anvisningarna sker till kommunerna genom ett fördelningssystem som baseras på att respektive kommun tar emot en fastställd andel av det totala antalet barn.

Anvisning sker till den kommun i landet som har lägst måluppfyllelse av sin andel (så kallad utjämnande anvisning) eller om det föreligger stark anknytning till annan kommun (så kallad anknytningsanvisning). Samtliga kommuner ska omfattas av anvisningar avseende mottagande av asylsökande ensamkommande barn och tilldelas en andel. Ingen andel kommer att vara lägre än en (1) promille. Innan Migrationsverket fastställer andelarna ska länsstyrelserna ges möjlighet att i samråd med verket göra regionala justeringar av andelarna på kommunnivå.

5.2. Stödboende för vuxna med missbruksproblematik

Stödboende för vuxna med missbruksproblematik tillhandahålls i egen regi genom Hemstagården (män) och Nova (kvinnor).

På stödboendena ställs krav på nykter- och drogfrihet under placeringstiden och målet är att bryta missbruk, destruktiva livsmönster och möjliggöra att individen kan tillgodogöra sig annan vård. Det kan även vara en del av en utslussningsprocess från annan heldygnsvård. Placering på stödboendet är en biståndsinsats som

beslutas av Utredningsenhet vuxen. Vården planeras utifrån individens behov och en vårdplan och en genomförandeplan upprättas tillsammans med individen och respektive stödboende. Placeringstiden är individuell och bedömning görs bland annat utifrån individens vårdbehov, möjlighet att anskaffa eget/annat boende, för att tillgodoses annan vård, stabil nykter och drogfrihet, genomförande av utredning eller insättning av mediciner.

Hemstagården har 23 platser för män från 21 år och uppåt med missbruk eller beroende, psykisk ohälsa eller annan problematik som påverkar den sociala tillvaron.

Nova har 10 platser för kvinnor från 21 år och uppåt med missbruk eller beroende, psykisk ohälsa eller annan problematik som påverkar den sociala tillvaron.

De boende på Hemstagården får ta ansvar för lokalen, mat, städning med mera utifrån deras individuella förutsättningar.

Stödboende för vuxna med missbruksproblematik <i>Hemstagården</i>	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026-2030
Totalt	23	23	23	23	23	23	23
Förändring (+/-)	-	-	-	-	-	-	-

Stödboende för vuxna med missbruksproblematik <i>Nova</i>	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026-2030
Totalt	10	10	10	10	10	10	10
Förändring (+/-)	-	-	-	-	-	-	-

Behov

Det är en hög efterfrågan på platserna till Hemstagården. Oftast är det kö och behovet ser ut att hålla i sig över tid.

Inom Nova är det ett kontinuerligt flöde mellan in- och utflytt och det uppstår sällan längre tids köer, även om det ibland kan förekomma viss kö till platserna.

Det har varit en hög efterfrågan på platserna och båda stödboendena har under året varit fullbelagda och med en väntetid/kö till verkställighet. Behovet är till stor del kopplat till bostadslöshet och begränsade möjligheter till att tillgodogöra sig annan vård, såsom öppenvård, om det saknas en egen bostad att slussas ut till. Placeringar på behandlingshem tenderar därmed även att bli längre då det råder väntetid för att möjliggöra vård på hemmaplan. På Hemstagården har i snitt minst 80 % av de inskrivna saknat annan boendelösning, medan siffran är omkring 60% på Nova. (Männen har generellt svårare att både anskaffa och behålla bostad, medan kvinnor har en ökad förmåga till att behålla bostad).

Utökningen av jourlägenheter har möjliggjort snabbare utslussning från Hemsta och Nova vilket inneburit att Utredningsenhet Vuxen idag beviljar boendebeslut för tre månader.

En genomlysning av behovet av Valfärd Gävles tillsynsboende och stödboenden har påbörjats och innan den är genomförd är det svårt att säga något om behov av platser. Det verksamheten dock kan konstatera är att efterfrågan över tid har varit större än tillgången.

Utöver det planerade samsjuklighetsboendet på Pukslagarvägen (AFN) så kommer behovet av ytterligare boenden belysas i hemlöshetsutredningen.

5.3. Hem för vård och boende (HVB)

Socialnämnden ansvarar för att lämna stöd och hjälp även efter det att en placering upphört.

Placeringskommunen har kvar ansvaret under vistelsen och i anslutning till att vården upphör. Det betyder att när ungdomar flyttar ut från familjehem, stödboende och HVB, så har nämnden ett ansvar för att den unge får det stöd den behöver, vilket kan innefatta boende.

Det är ett stort steg att för en ungdom flytta direkt från HVB-hem till egen lägenhet. Det kan därför behövas stöd i boendet för dem som klarar eget boende, men även andra insatser så som boende anpassade för psykiska och/eller fysiska funktionsnedsättningar. Det rör sig om ungdomar som behöver individuellt utformade insatser och de som kan bo i grupp.

Gällande familjehemsplacerade ungdomar

För de ungdomar som Gävle kommun har placerade i familjehem så är praxisen den att de som regel bor kvar i sina familjehem tills dessa att de fullföljt sin gymnasieutbildning, vanligtvis är den unge 19–20 år när den är klar med detta. Dock finns det ungdomar som vid 18 års dagen inte längre vill vara familjehemsplacerade trots det är något eller några år kvar tills gymnasieutbildningen är klar. Även dessa ungdomar har kommunen ansvar för och i ansvaret ingår det då att ombesörja att ungdomen har ett boende samt att den unge får det stöd den behöver.

Vid utflytt från familjehemmet är tanken att den unge har en egen bostad med eller utan stöd från Socialnämnden, men kan också vid behov beviljas kollektivt boende i boendeformen stödboende.

Behov

De HVB-hem som idag finns inom Gävle kommun ägs och drivs i extern regi. Det har gjorts en utredning kring möjligheten att skapa ett HVB i egen regi, som slutfördes i november 2023. Utredningen har inte lett fram till några nya initiativ till andra boendeformer.

Pågående förändringsarbete

Vi har utvecklat våra egna verksamhetsområden och därav minskat externa kostnader, exempelvis ser vi att vi har minskat antalet externa placeringar i HVB-hem för såväl barn och unga som vuxna.

6. Tillsynsboende

Tillsynsboende är en behovsprövad boendeform enligt Socialtjänstlagen och är ett stadigvarande boendeleternativ. Tillsynsboendet som Vålfärd Gävle driver ligger på Stallgatan och är ett boende som vänder sig till personer med pågående drogproblematik och samsjuklighet med psykisk ohälsa. Boendet startades för att minimera antalet hemlösa i Gävle kommun. Det finns inget omvårdnads-/HSL ansvar, utan de boende kan, vid behov, ha insatser i form av hemtjänst eller boendestöd.

Det är Utredning vuxen som utreder och placerar på boendet utifrån behov.

Stallgatan har 27 mindre lägenheter med kokvrå och hygienrum, samt 8 rum med egna hygienrum. Stallgatan har även lägenheter för tillfälliga placeringar.

Tillsynsboende, Stallgatan	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Totalt	35	35	35	35	35	35	35
Förändring (+/-)	-	-	-	-	-	-	-

Behov

Stallgatans tillsynsboende är ständigt fullbelagt och Vålfärd Gävle nyttjar idag fler jourlägenheter till utredningar.

7. Boende på Björkegrenska och Kristinelundgården

Björkegrenska är ett kommunalt boende som beviljas i första hand till hemlösa barnfamiljer utan tilldelning av ett kontrakt. 12 kap. jordabalken är således inte tillämplig. Ett boende på Björkegrenska beviljas hemlösa barnfamiljer även i en akut situation. En barnfamilj kan också utan att ha varit i nöd ansöka om att få en plats på Björkegrenska. Klienten betalar en dygnsavgift enligt socialtjänstlagen. Boendet är ett delvis ett kollektivt boende utan vård eller behandling, men med stödjande insatser för att familjer aktivt ska söka eget boende och genom att främja samhällsintegration.

Även enskilda vuxna kan få tillgång till ett rum på Björkegrenska, dock inte i ett akut läge, utan först efter utredning och bedömning.

Från och med 1 juli 2022 har kommunerna i landet övertagit ansvaret från Migrationsverket för att ordna boende till flyktingar från Ukraina. För närvarande finns inga stora strömmar av flyktingar till Sverige, men Gävle kommun har en beredskap att successivt kunna ta emot de människor som behöver boende. Samordning och dialog med Migrationsverket och Länsstyrelsen sker centralt i kommunen.

Från och med 2026 kommer nyanlända personer som anvisas av Migrationsverket till Gävle kommun att erbjudas tillfälligt boende på Björkegrenska, i avvaktan på förstahandskontrakt via det kommunala bostadsbolaget. Bedömningen är att det kommer att behövas cirka 15 platser under 2026, delvis på grund av att Kristinelundsgårdens verksamhet avvecklas vid årsskiftet.

På Björkegrenska finns totalt 40 rum med dusch och toalett, det är gemensamt kök på varje våning. Ett av husen på Björkegrenska nyttjas idag för Matakutens verksamhet, samt för administrativa kontorsplatser

I november 2025 bodde det totalt 16 vuxna och 12 barn där.

Björkegrenska

Avdelning för Ukraina	2021	2022	2023	2024	2025
+ "vanligt akutboende"					
Vuxna "avdelning för Ukraina"		24	33	30	3
Barn "avdelning för Ukraina"		19	24	20	4
Vuxna "vanligt akutboende"			4	8	13
Barn "vanligt akutboende"			2	5	8

Totalt	87	43	63	63	28
Förändring (+/-) antal boenden		+20	-23	-	

Kristinelundsgården	2021	2022	2023	2024	2025
Vuxna "från Ukraina"			82	82	63
Barn "från Ukraina"			25	24	8
Totalt antal boenden från Ukraina på Kristinelundgården	-	44	107	106	71
Förändring (+/-) antal boenden	-	-	+63	-1	-35

På Kristinelundsgården finns tre våningar och på varje våning finns 21–22 rum. Som mest under året bodde där i sista april 2025 **88** gäster. Det är planerat att vi ska stänga Kristinelund sista december 2025 då det inte kommer så många enligt massflyktsdirektivet längre och de som redan är här har fått fullständiga personnummer och då kunnat erhålla etableringsersättning/försörjningsstöd.

Behov

För att i tidigt skede få information kring läget för invandringen, deltar Valfärd Gävle i Länsstyrelsens träffar, samt bevakar svar från Migrationsverket och Länsstyrelsen vad det gäller tilldelning.

10 personer 2026 enligt massflyktsdirektivet. 21 personer har förväntats anvisas till Gävle kommun under 2025. Under 2024 förväntades 59 personer att anvisas till Gävle. Valfärd Gävle har dock endast tagit emot en person under 2024 i oktober och Migrationsverket har aviserat att överföringar skall ske i slutet av året (med 3 veckors varsel).

8. Skyddat boende

Ett skyddat boende tillhandahåller platser för heldygnsvistelse avsedda för personer som behöver insatser i form av skydd mot hot, våld eller andra övergrepp tillsammans med andra relevanta insatser. Skyddat boende är en insats enligt socialtjänstlagen.

Socialnämnden har det yttersta ansvaret för att personer som utsatts för brott får det stöd och den hjälp de behöver. Socialtjänsten ansvarar för att utifrån en utredning av den våldsutsattas och eventuella barns behov, bedöma vilken insats som är lämplig, till exempel i form av skyddat boende (prop. 2006/07:38 s.12).

Det finns även skyddat boende hos kvinnojourer och liknande, där inte beslut från Socialnämnden behövs.

Det är EVIN och Utredningsenhet Vuxen som utreder och placerar på skyddat boende, även socialjour och mottagningsenheten i akuta situationer.

För att garantera en hållbar boendelösning för personer utsatta för våld i nära relationer så har Gävle kommun ingått ett avtal med två kommuner om att ömsesidigt kunna erbjuda bostad i respektive kommuner.

Gävle kommun har ett antal tidsbegränsade boendeinsatser avsedda att stärka personer till ett självständigt liv för att möjliggöra en hållbar och stadigvarande boendelösning med eget hyreskontrakt.

9. Härbärge

Organisationen Hela människan har sedan tidigare en IOP (Idéburet offentligt partnerskap) för dagverksamhet för personer i hemlöshet. För perioden 2023–2025 utvecklades IOPn till att även inrymma tillgång till Härbärge med ca 15 sovplatser, tre lägenheter och ett jourrum. Under hösten 2025 har beslut tagit i Socialnämnden om att förlänga IOPn för perioden 2026–2028.

10. Utredning för insatser mot hemlöshet

Arbetet med att utveckla boendelösningar för målgrupper som riskerar eller befinner sig i hemlöshet pågår och fortsätter att fördjupas. Flera processer är igång och behöver samordnas både internt och med externa aktörer – inom förvaltningen, koncernen och kommunen – för att skapa bättre förutsättningar att möta målgruppen på ett hållbart sätt.

Arbetet utgår successivt från en nulägesanalys där omfattningen av hemlösheten i Gävle, målgruppens sammansättning och befintliga insatser kartläggs ur både kvantitativa och kvalitativa perspektiv. Denna analys ligger till grund för att löpande ta fram och pröva förslag till utveckling, såväl av befintliga insatser som av samverkansformer.

Parallellt pågår bedömningar av behovet av nya boendelösningar, där förslag successivt formuleras och provas i dialog med berörda aktörer. Arbetet bedrivs i linje med den nya Socialtjänstlagen och syftar till att säkerställa att kommunens insatser möter lagens intentioner och krav på ett långsiktigt och samordnat sätt.